

## Att investera i skog innebär en annorlunda syn på risk!

### - Överutnyttjande av Allemansrätten

**Skogsmark beskrivs ofta som en stabil och säker investering med en låg direktavkastning men en historiskt god värdeutveckling. Det är dock inte helt riskfritt att äga skog. Den första tanken som slår många är risken för skador på skogen. Den här artikeln handlar istället vad som kan hända om Allemansrätten överutnyttjas.**

#### Allemansrätten är unik och bör värnas!

Allemansrättens syfte är att säkra alla människors rätt till natur, och med det kommer rättigheter likväl som skyldigheter. Allemansrätten betraktas förmodligen av de flesta markägare som en självklarhet. Så länge allemansrätten följs enligt dess ursprungliga syftet så uppstår som regeln inga problem som ger en ekonomisk påverkan. Bekymren uppstår istället när allemansrätten överutnyttjas som följd av okunskap, missförstånd eller egna vinstintressen.

#### Motorfordon

Markägaren har rätt att stänga av enskild väg för all motortrafik, under förutsättning att markägaren inte lyfter stadsbidrag för vägen. Många skogsbilvägar är enskilda, och med en enkel bom så får den som önskar beträda området fortsätta till fots.

Motorfordon får inte heller framföras i terrängen på barmark, även om det rent praktiskt är svårare att hindra. Skoteråkning är därtill tillåtet på snötäckt mark, men där skoterkörning i ungskog/plantskog endast får ske om det inte finns risk för skador. Trädplantorna är spröda som följd av kylan och drabbas lätt av knäckta toppar och barkskav. För den oerfarna kan en snötäckt plantskog uppfattas som öppen kalmare. Dessutom syns inte skadorna för än långt senare då snön smält av.

Detta blir särskilt tydligt i områden med hög intensitet av skoterkörning, och lagföringsgraden är förmodligen i det närmaste obefintlig.

#### Kommersiella aktörer

Det kanske vanligaste upphovet till dispyter är skador och överutnyttjande som ett direkt eller indirekt resultat av en kommersiellt aktörs verksamhet. Detta blir särskilt laddat eftersom markägaren kan uppfatta upplägget som att någon skor sig på dennes bekostnad. Märk väl att allemansrätten inte avser att säkerställa kommersiella aktörers rätt till naturen.

#### Turism

Turism är en bransch på frammarsch, och för företagsamheten i glesbygden kan naturturism innebära nya möjligheter. Naturturism kan exempelvis innebära guidning, vandring eller turridning. Samspillet mellan allemansrätt och kommersiell naturturism är komplex, och beskrivs även i Naturvårdsverkets egen publikation *Allemansrätten, vad säger lagen* (B. Larsson 2004) som ett problem som funnits länge. Den enskilde deltagaren rör sig inom ramen för allemansrätten men den stora koncentrationen av människor och intensiteten innebär slitage och olägenheter som inte är förenliga med densamma. Därtill kan okunskap hos både guider och deltagare ge upphov till ytterligare skador, exempelvis på växande skog.

#### Bärplockning

Det dominerande spørsmålet gällande allemansrättens otillräcklighet har hitintills varit kommersiell bärplockning. Det rör sig då inte om bärplockandet i sig utan om de tätlägren som varit temporära boplatser. Lägren har präglats av omfattande nedskräpning och har sedan övergetts vid säsongens slut. Den typen av läger är inte förenlig med allemansrätten. Det har dock visat sig svårt att få bort tätlägren när de väl etablerats. Handräckning



Kenny Svahn

2017-01-09

[kontakt@kennysvahn.se](mailto:kontakt@kennysvahn.se)

krävs från Kronofogden, och de med krav på personnummer från dem som skall avhysas, något som ofta visat sig svårt att få tag i. Därtill blir kostnaderna höga för markägaren själv, inte sällan hamnat på tiotusentals kronor eftersom den baseras på antalet personer som ska avhysas. Här är dock en lagändring på förslag för att förenkla avhysningar och därtill minska kostnaden för markägaren.

## Dialog

Det är alltid eftersträvansvärt att skapa dialog med de aktörer som uppehåller sig på din mark, må vara jägare, motionärer eller friluftsmänniskor. Gällande allemansrätten är den juridiska vägen ingen lätt väg att gå. Därför har markägaren mycket att vinna på att försöka komma till en lösning eller uppgörelse som är frivillig. Processer kostar pengar, tid och energi och risken är stor att det ger upphov till badwill. Chanserna att skapa respekt för din verksamhet och mark är förmodligen större om de får lära känna människorna som uppehåller sig på din mark.



**Kenny Svahn**

2017-01-09

[kontakt@kennysvahn.se](mailto:kontakt@kennysvahn.se)